

Uputstvo o korupciji

18. avgust 2023.

Sadržaj

1. Svrha.....	3
2. Oblast primene.....	3
3. Opšta zabrana korumpiranog ponašanja	3
4. Donacije	3
4.1 Definicija	3
4.2 Principi	4
5. Nepotizam	4
5.1 Definicija	4
5.2 Na šta treba obratiti pažnju?	4
6. Mito 5	
6.1 Definicija	5
6.2 Na šta treba obratiti pažnju?	5
6.3 Izuzeci: Hitni postupak shodno zvaničnim katalozima tarifa.....	5
7. Izdavanje državnih sertifikata, dozvola itd.....	5
7.1 Definicija	5
7.2 Na šta treba obratiti pažnju?	6
8. Embargo	6
9. Primanje poslovnih i proizvodnih tajni.....	6
10. Kontrola.....	6
11. Sankcije.....	6
12. Informacije	6
13. Stupanje na snagu.....	7

1. Svrha

Uputstvo koje se nalazi pred Vama bazira se na Kodeksu ponašanja Arbonia Grupe i dopunjava se sledećim uputstvima protiv korupcije:

- *Uputstvo o primanju i uručivanju poklona, pozivnica i drugih pogodnosti (Uputstvo o poklonima)*
- *Uputstvo o rukovanju mitom*
- *Uputstvo o sponzorisaniu*
- *Uputstvo o posrednicima, distributerima i trgovcima*

Zajedno sa gorepomenutim uputstvima, cilj ovog uputstva je da osoblje Arbonia Grupe (dalje u tekstu kao „Arbonia” ili „Arbonia grupa preduzeća”) postane malo senzibilnije po pitanju tema o korupciji. Pritom uputstvo treba da bude praktično pomagalo za sigurno i zakonito snalaženje u poslovnoj svakodnevici.

Radi bolje čitljivosti tekst koji sledi je delimično napisan samo u muškom rodu. Ženski rod se naravno podrazumeva.

2. Oblast primene

Ovo uputstvo je primenljivo na sve zaposlene kompanije Arbonia.

3. Opšta zabrana korumpiranog ponašanja

Arbonia se u svom Kodeksu ponašanja obavezuje na poštovanje svih zakona i propisa u pojedinačnim državama i ne toleriše protivzakonito ili etički dubiozno ponašanje.

Svi zaposleni kompanije Arbonia, uključujući i rukovodstvo, kao i eksterne poslovne partnere (npr. trgovce, distributere, posrednike, agente, agente za nekretnine, dobavljače, izvođače radova, konzorcijumske partnere, joint venture partnere itd.) u obavezi su da se ne ponašaju na korumpiran način bez obzira na to u kojim državama posluju i kakva je „lokalna” praksa.

4. Donacije

4.1 Definicija

Donacije su dobrovoljna davanja dobrotvornim ustanovama ili političkim partijama.

Donacije su važno sredstvo kojim deo kompanije preuzima odgovornost za oblasti izvan svog poslovanja i ujedno pojačano skreće pažnju na sopstveno preduzeće.

Međutim, donacije nikad ne smeju da se nude ili odobre kao protivusluga za uslugu javnih funkcionera.

4.2 Principi

- Donacijama se ne smeju da se finansiraju ciljevi koji su protivzakoniti ili na bilo koji način dubiozni;
- Donacije moraju uvek da budu transparentne i pismenim putem dokumentovane (identitet primaoca, svrha upotrebe, visina iznosa itd.);
- Uplate ne smeju da se izvršavaju na privatne račune, isplate u gotovini su zabranjene;
- Donacije ne smeju da izazivaju osećaj zavisnosti kod stranke koja ga prima, odnosno da utiču na njihovo donošenje odluka;
- Principijelno su zabranjene donacije bilo kakvim javnim funkcionerima ili u bilo koje političke svrhe;
- Rukovodilac uprave koncerna sme da odobri donacije političkim partijama u izuzetnim slučajevima i uz razmatranje svih okolnosti. Njegova odluka treba da se dokumentuje interno i transparentno i da se izričito pomene u godišnjem izveštaju o usklađenosti.

5. Nepotizam

5.1 Definicija

Slučajevi nepotizma se često javljaju u vezi sa korupcijom. Ovde je cilj da se poznicima ili članovima porodice obezbedi neopravdana pogodnost. Za kompaniju Arbonia važi princip da su takvi postupci zabranjeni.

Primer A (eksterno):

U pregovorima ste sa poslovnim partnerom o dodeli bitnog projekta. Član rukovodstva poslovnog partnera Vam prilazi tokom pregovora i nudi Vam da „se interno pobrine“ za to, da kompanija Arbonia dobije projekat. Zauzvrat član rukovodstva poslovnog partnera nada se stalnom zaposlenju svog brata u koncernu Arbonia.

Primer B (interno):

Dobijate nalog da organizujete novogodišnju proslavu za svoje odeljenje. Kao i svake godine novogodišnja proslava se organizuje u restoranu Vaše sestre. Do sada ste niste trudili da potražite ponude drugih restorana.

5.2 Na šta treba obratiti pažnju?

Primer A (eksterno):

- Ponudu u svakom slučaju treba odbiti;
- Pribeležite ime te osobe koja je zaposlena kod poslovnog partnera;
- Obratite se svom nadređenom i pismeno dokumentujte sadržaj razgovora;
- Više se ne obraćajte direktno tom licu koje je zaposleno kod poslovnog partnera, već kanališite kontakt putem drugih zaposlenih poslovnog partnera.

Primer B (interno):

- Potražite ponude drugih restorana;
- Transparentno prodiskutujte o ponudama (tj. jasnim izricanjem sukoba interesa) sa svojim nadređenim;
- Odlučite se za ponudu sa najboljim odnosom cene i kvaliteta.

6. Mito

6.1 Definicija

Mito (poznat još kao i „facilitation payments“ ili „grease money“) predstavlja davanje koje ima za cilj da ubrza birokratske procese. U pojedinim državama se dešava da javni funkcioneri traže novac da bi dali prednost ili ubrzali papirološke tokove, za koje već postoji zakonsko pravo, iako za ta novčana potraživanja ne postoji zakonski osnov. Za kompaniju Arbonia važi princip da su takva davanja zabranjena i da ne smeju da se pružaju. Ako u tom slučaju ne bude moguće da se problem reši, odmah se treba obratiti nadređenom i dalje postupke usaglasiti sa rukovodiocem odeljenja za usklađenost.

Primer:

Carinik ne dozvoljava dalji prolaz robe bez novčane doplate od 2000 evra, iako je uvoz robe pravno i papirološki potkovan, a roba je hitno neophodna za nastavak radova na zgradi u izgradnji.

6.2 Na šta treba obratiti pažnju?

- Jasno odbijte ovakav „predlog za rešavanje problema“ i ukažite na to da nema plaćanja (ni u gotovini);
- Pribeležite ime službenika;
- Zatražite da popričate sa nadređenim službenika i ukažite na polis kompanije Arbonia koja ne dozvoljava ovakve postupke i da to verovatno krši pravne propise;
- Informišite svog nadređenog i dokumentujte slučaj pismenim putem.

6.3 Izuzeci: Hitni postupak shodno zvaničnim katalozima tarifa

Zvanični katalozi tarifa često predviđaju hitne postupke uz plaćanje dodatne takse. Takvi katalozi su zakonski dozvoljeni, a plaćanje se vrši samo uz uručenje propisanog fiskalnog ili gotovinskog računa (u slučaju gotovinskog plaćanja). U takvim slučajevima zahtevajte da Vam se pokažu zvanični katalozi tarifa.

7. Izdavanje državnih sertifikata, dozvola itd.

7.1 Definicija

Centralni preduslov za puštanje određenog proizvoda u promet ili pokretanje delatnosti je u mnogim slučajevima odgovarajuća sertifikacija od strane zvaničnog instituta za ispitivanje na licu mesta.

Primer:

Koncerno društvo Arbonia želi da na inostrano tržište stavi u promet novu liniju proizvoda. Preduslov je sertifikacija proizvoda od strane lokalnog instituta za ispitivanje. Prilikom ispitivanja zaduženi ispitivač odbija sertifikaciju time što ukazuje na nekoliko sitnih nedostataka. Tokom razgovora Vam stavlja do znanja da se do sertifikacije može doći na nebirokratski način ako na licu mesta platite taksu u gotovini ili se razmotri neko luksuzno putovanje.

7.2 Na šta treba obratiti pažnju?

Kad je reč o institutima za ispitivanje, najčešće su to državne ustanove ili privatna preduzeća koja obavljaju suverene zadatke po nalogu države, s toga se u svakom slučaju u odnosu prema javnim funkcionerima i službenicima treba ophoditi shodno smernicama u Uputstvu o poklonima. Pritom važi i sledeće:

- Jasno odbijte predlog o „rešavanju problema“;
- Jasno ukažite na to da se plaćanja vrše samo uz fiskalni ili gotovinski račun, ukoliko su eksplicitno navedena u zvaničnom katalogu tarifa;
- Pribeležite ime ispitivača;
- Obratite se svom nadređenom i pismeno dokumentujte sadržaj razgovora;
- Ustanovite da li se proces ispitivanja odvija korektno i shodno pravilima (npr. obavezno prisustvo svih učesnika).

8. Embargo

Zadužena osoba iz uprave koncerna se stara o tome da se redovno proveravaju postojanja embarga ili drugih bitnih trgovinskih ograničenja za zemlje izvoza i uvoza koje su od značaja za njegovu organizaciju. Čim država u kojoj je kompanija Arbonia zastupljena ili održava značajan poslovni odnos podlegne embargu, zadužena osoba iz uprave koncerna mora bez odlaganja da implementira neophodne mere za dati slučaj.

9. Primanje poslovnih i proizvodnih tajni

Ukoliko Vam poslovne i proizvodne tajne drugih preduzeća (tj. informacije od značaja za poslovanje ili proizvodnju koji nisu ni javni ni javno dostupni, a za čije tajno čuvanje drugo preduzeće ima opravdano interesovanje) postanu dostupne na bilo koji način, direktno ili indirektno, po zahtevu ili netraženo, i u svrhe poslovne upotrebe, odmah ih vratite pošiljaocu i odbijte bilo kakvo sudelovanje.

10. Kontrola

Kontrola pridržavanja svih odredbi ovog uputstva sledi putem interne revizije.

11. Sankcije

Nepoštovanje odredbi može imati poslovne, civilne i/ili pravne posledice.

12. Informacije

Na pitanja u vezi sa sadržajem ovog Uputstva o korupciji odgovara rukovodilac odeljenja za usklađenost.

13. Stupanje na snagu

Ovo uputstvo stupa na snagu 18. avgusta 2023. i zamenjuje Uputstvo o korupciji od 4. decembra 2014.

Arbon, 18. avgust 2023.

Alexander von Witzleben
Izvršni predsednik Upravnog odbora

Andrea Wickart
Head of Compliance / Generalni sekretar